

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Joxe Odria Osoro

*Elgoibar,
Gipuzkoa
(1913-2010)*

Aurkibidea

Biografia

Larruskaingo (Bizkaia) Damakorta baserrian jaio zen. Sei urte zituela, ama alargun gelditu zen. Bederatzi urterekin Elgoibarrera etorri ziren, eta Goenagatxebarria ("Guenetxeberri") baserrian jarri ziren bizitzen, baita amona ere. Sei anai-arrebaren artean bosgarrena zen bera. Ermuaran-Sallobente auzoko Luis Etxanizek Mokoroa baserrian ematen zituen klaseetara joan zen. Gerra aurretik, San Pedroko fabrika hasi zen lanean 19 urte zituela. Soldadu joan behar izan zuen, ordea, eta hiru hilabetean Bilbon egon zen zauriturik. Gerraz gero, Iriondorekin latorritegian hasi zen ikasten. Gerora, bere kontura jarri zuen beste latorritegi bat. Dantzaria bera, hamaika jaialditan aritu zen Miren Vallejo elgoibartarra bikote zuela. Bere emaztea Maltzagako erromerian ezagutu zuen. Berak 26 urte zituen, eta Teodora Aldazabalek, bere emazte izango zenak, 17. Handik zortzi bat urtera, Plazentzian ezkondu ziren.

Zintak

EGB-014

- **Proiektua:** Elgoibartarren esanetan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Leon, Jabi
- **Data:** 2002-03-13
- **Iraupena:** 96 min
- **Euskarria:** Mini Disc
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane
- **Transkribatzailea(k):** Agirrebeña, Aintzane - Odria, Ane

Pasarteak

1. San Roke egunean gonbidautza

- **Erref:** EGB-014/002
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 00:02:50. **Bukatu:** 00:03:35
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

<p>San Bizente eta San Roke jaiak ospatzen zituzten auzoan.

Gelatxo soinu-jolea egoten zen soinua jotzen. San Roke egunean gonbidautza egiten zen.</p>

Transkripzioa

- Itten zian festak San Roken lehen?
- Zela?
- Festak, jaixak, itten zian?
- Ke, ba! San Bixente ta bere eguna ta ostian ez.
- Eta ze izaten zan egun horretan?
- Ba, betikua. Jendia batzen zan ta kaletik eta basarritik eta... Soñua jotzen zeberen, Gelatxo zan orduan famosua. Gelatxo ta horrek eta... ba! Hola hasi ta hola amaitzen zan ta...
- Eta egun politta izaten zan?
- Bai, bai, bai, oso politta.
- Bazkarixa kuadrillakuekin edo familixiak edo zelan itten zan?
- Familixako gonbidautzia-ta itten zan San Roke egunian, ta San Bixente da bestia, ta orduan ere, ba, oin bezela, jendia juaten zan ta, beti mezia ikusittakuan, ba, hamarretako bat edo, ta alkartasuna ta abarra, ta gero, ba, etxera. Ta hola amaitzen zan.

2. Damakortan jαιο eta Elgoibarrera bizitzera

- **Erref:** EGB-014/004
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:04:25. **Bukatu:** 00:06:15
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Damakorta baserria handia zen. Elgoibarrera etortzean kalea hurbilago zuten. Joxek anaia nagusienarekin lo egiten zuen. Etxeko atea ez zuten inoiz giltzarekin ixten, baina txakur gogorra zuten atean zaindari. Lehengo eta oraingo Elgoibar.

Transkripzioa

- Jaixo ziñan basarrixa zelakua zan?
- Ba basarri majua zan, haundi xamarra ta mendi asko ta [...].
- Ta gero aldaketa haundixa izango zan, klaro, Elgoibarrera etorri eta etxia ze, txikixaua?
- Bai, beti. Ta kalia hurrao ta beti geu ere hemen [pozikixao] han baiño, ta poliki-poliki ba, gustora.
- Eta bueno garai hartan normalian familixan, ba, anai asko ziranian, ba, lo ein bihar izaten zaben, ba, klaro, igual bi anai ohe baten edo... Zuri ere tokau zitzaizun beste anai batekin lo eittia?
- Bai honbre, danok.
- Danok, ezta?
- Bai. Nik anai zaharrenakin lo eitten naban.
- Zaharrenakin?
- Bai, [...].

- Eta etxetik ateratzerakuan giltzez ixten zenduten?
- Ezta pentsau ere!
- Ezta pentsau ere, ezta?
- Holakorik ez, txakurra bai gogorra ataixan bat edo bi igual. Gabian ta han, ene, ez zan giro! Hara arrimatzerik ez zaon. Txakurra baeuan, txakur beltz bat, terriblia! Ta bueno...! Oso gogorra! Ta txakur batekin bat juten bazan jo-ta itto [...] ahal izan ezkeru. Hortan bai! Hortan bai...
- Zuretako zein zan hobia lehengo Elgoibar edo gaurkua?
- Elgoibar? Nik ez dakit, ba, ze esan. Preparauta gaur dao, hau orduko, bueno... bateko ehun dao preparauta gauza danetan. Baiña jendia, ez dakit, ba nik, artietan... oin baiño errezaio [konbertidu] edo jende sanuaua edo hau pixkat... granujia gehixao edo... zeoze, esan nahi dot, ezta?
- Desberdiña, ez?
- Bai, bai, bai.

3. Soldadutzan bi urte beharrean bakarra egitea tokatu zitzaion

- **Erref:** EGB-014/005
- **Iraupena:** 0:00:20. **Hasi:** 00:06:15. **Bukatu:** 00:06:35
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:

<p>Zortea izan zuen soldadutzan justu bere kintari tokatu zitzaionean bi urtetik batera jaitsi baitzuten soldadutzako epea.</p>

Transkripzioa

Soldadutzan e, hortxe euki gendun suertia. Gure kintia harrapau zeban bete-bete urtebeteko zerak, hartaraiño bi urte eitten zian soldau, bi urte, ta nere kintia alleau zan ta batera, urte bat atzera pasau zan.

4. Larruskaindik Mendarora joaten zen zaldiz ogi bila

- **Erref:** EGB-014/006
- **Iraupena:** 0:02:45. **Hasi:** 00:06:35. **Bukatu:** 00:09:20
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroztera
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

<p>Aita berak sei urte zituela hil zen. Aitak baserrian lan egiten zuen eta amak sukaldeko kontuak eramaten zituen. Mendarora joaten ziren ogitara Ospas baserriatik zehar zaldiz. Amama ere Elgoibarrera etorri zen eurekin bizitzera eta bera gerran zegoela hil zen.</p>

Transkripzioa

- Aitta zuk zenbat urte zenittula hil zan?
- Aitta hil zan, ba, nik... sei urte uste dot nittuela. Bai, sei urte. Pulmonixia

edo holako batek hartu ta...

- Eta zertan itten zeban lan aittak?

- Basarrixan.

- A! Baserrixan itten zeban?

- Ta nunbaittera jornala [irabaztera] juten bazan ez bazan, basarrin batera edo, ba, basarriko zerakin danok.

- Eta etxeke gauza guztixak amak itten zittun?

- Amak. Amak eta lagundu gaztiak ere bai, baiña, behintzat, amak hango jentia edo... Ogittara-ta be... Ogittara Mendarora juaten giñan. Neu juaten nitzan, gaiñera, gehixenian, kaballo haundi batekin. Jarri kaballo gaiñian ta kaballo gaiñian etorri, ta ekarten nittuan hamabost eta hamasei ogi-ta. Ogixak laukuak, e! Horrek haundixok. Ta etorten nitzan Mendarotikan hona, Ospas, ez dakit, entzunda egongo zara, igual, Mendaron...

- Bai, bai.

- Hortik Arnoatera, behetik gora, behetik gora. Ta horra etorri ta, lehelengo, panaderuak ogixak sartzen ziazan kaballuan sarietan, ta han sarietan sartzen ziazan bost bat, ta gero, zakuan gaiñerakuak, zakukuak ipiñi gaiñian. Ta Ospas onduan jarri neu gaiñian, ta gaiñian etxeraiño, zaldixan gaiñian ogixa janaz. Ogixa janaz. Sasoi haretan! Gustora [hala be]!

- Eta amona... bueno...

- Amona hil zan gerra... ni gerra-denporan jua nitzan gerrera ta, ni gerran nauen. Amona hil zanian ni Kataluñan nenguan, Kataluñako frentian, Leridan.

- Eta zuekin bizi izan zan amona Elgoibarren?

- Bai, bai, bai. Ha, amona, Elgoibarren hil zan.

- Etorri zan bizitzera zuekin, ezta?

- Bai, bai.

- Ordun, etxian egon ziñeten: sei anai-arreba, ama eta amona?

- Bai.

- Eta amona, ezta?

- Amona. Bai. Amama hil zan larogeta hamaika urtekin, eta ni nenguan zerian, Lerida onduan, frentian.

5. Fraideak eskean baserririk baserri

- **Erref:** EGB-014/007
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:09:20. **Bukatu:** 00:10:20
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Lehen errespetu handiagoa zitzaien nagusiagoei eta baita apaizei ere. Fraideak eskean joaten ziren baserririk baserri zakuak hartuta eta hamarretakoak ematen zitzaizkien baserrietan.

Transkripzioa

- Adifñekuenganako errespetua lehen zauana gaur baiño askoz haundixaua zan, ezta? Disziplina haundixaua zauan lehen, ez?

- Bueno, errespetua haundixa... Oin e, bueno, lehen abade batekin berba eitteko ere gure moduko gaztia ta billurrak-eta eoten zan ta bestia ta...

Gaur egunian abadia ikusten da ta, gaur ez dao sotanarik, ez dao besterik

ta... parrokoa dakau ta akabo! Hori jua da e, pikutara jua da hori, e!
Bueno... gure gazte denporan zuaan errespetua ta... Frailliak eta asko
orduana ta fraillia zakua hartu ta eskian basarrik basarri ta jua ta
basarrixan ematen ziuena hori edo bestia ta gure ama zanak eta
hamarretakua edo atsaldia bazan ere zeoze ematen jaten zaban... Haura
jan ta haren poza ta bestia ta, beste zeoze eman zakura ta hartu zakua
lepuan ta beste basarri batera ta... Azpeittittik-eta erten ta frailliak...
- Holan ibiltzen zian, e?
- Bai, bai, hori akordatzen [jat] hori ere...

6. Gau-eskolak Mokoroa baserrian

- **Erref:** EGB-014/008
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:10:20. **Bukatu:** 00:12:44
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:

<p>Oso gutxi joan zen eskolara. Ermuaran-Sallobente auzoko Mokoroa baserriko Luis Etxanizek gau-eskolak ematen zituen negu partean baserrian bertan eta haraxe joaten zen gauza oinarritzako ikastera.</p>

Transkripzioa

- Eskolara jun al zian?
- Gitxi, ezer ere ez.
- Ezer ere ez?
- Ezer ere ez.
- Eta irakurtzen, idazten...
- Nik eskola hamen, esateko, hamen San Lorentzo baillian basarrixa, Mokorua, ez dakit dakizun nun dauan. Ez dozu jakingo, San Lorentzo baillian...
- Mokulu?
- Mokoruakua, Ibarre panaderixia ezautuko dozu?
- Ibarrene? Bai.
- Ba, hurrungo basarrixa.
- A bai?
- Mokorua. Hango zer bat, mutil zahar bat eskolia zukana zan ta harek eskolia ipintzen zaban neguan, gabeko eskolia. Ta hara juaten gihan han bueltako mutil gazte batzuk eta gabeko zera ta haretzek emandako apurrakin akabo eskolia.
- Eta hantxe ikasi zendun irakurtzen eta idazten?
- Tablia ere hantxe ikasi naban ta, zeoze ta, gero ahaiztu ta, jesus...
- Izena zela zakan?
- Izena Luis, Luis Etxaniz. Ta harek zukan eskolia egun guztian ta illuntzixan hola basarrikuak eta gure morukuak nahi zebeak jua. Ta ni hamen lanian hasitta neguan ikesten, hojalatero ikesten hasitta, eskolarik ezer ere ez ta haretzek, haretzek illuntzero etorri ta eitten naban zazpiretan etorri ta zortzi t´erdiak arte. Bi negutan ein nittun, bi negutan ein nittuan hiru hillebete, ta lau reglak haretzek moldau. Ta ya azkenerako fakturak ere neuk eitten nittuan batzuk eta abarrak ta hortitxikan ta abar ta... Eskolarik... bueno, hoixe ez ba! Haretzekin tira, zeozetan hasi nitzan ta

holaxe. Gaztetan ez ziguen eskolara bialdu, ez genduen ikesi. Bialtzen ziuen Larruskaiñera, baiña dotriña edo, komuniua eitteko lain justu-justuan ta eskolia ezer ere ez, bueno... Hoixe ez ba.

7. Mutikotako lanak: ardiak zaindu, itulan egin...

- **Erref:** EGB-014/010
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:14:05. **Bukatu:** 00:14:55

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Mutikotan baserrian lagundu behar izaten zuen: ardiak zaindu mendian, itulan egin... Elgoibarrera etorri zirenean ere etxean lagundu beharra izaten zen. Ardi batzuk Damakorta baserritik ekarri zituzten eurekin.

8. Soldadutzan bi urte beharrea bakarria egitea tokatu zitzaion

- **Erref:** EGB-014/012
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:16:22. **Bukatu:** 00:17:40

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:

<p>Gerra amaitu zenean hasi zen eskolan Luis Etxanizekin. 34ko kintakoa da bera eta Burgosen egin zuen soldadutza. Bi urte beharrea urtebete bakarrik egin zuten.</p>

9. Soldata 6 pezeta eta bazkaria 6 erreal

- **Erref:** EGB-014/013
- **Iraupena:** 0:02:55. **Hasi:** 00:17:40. **Bukatu:** 00:20:35

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:

<p>Elgoibarrera etorri zirenean, lagun-kuadrilla egin zuen. San Lorentzon pilotan edo errekan igerian ibiltzen ziren. Geroago, txikiteoan ere ibiltzen ziren; 3 xemeiko balio zituen txikitoak. Etxegiñanera joaten ziren bazkaltzera eta 6 erreal ordaintzen zituzten (1,50), baina asteko jornala eguneko 6 pezeta izaten zen. Gaez lan egiten zutenean, pezeta 1 gehiago jasotzen zuten. Elgoibarko tabernak.</p>

10. Arostegiko plazan futbolean aritzen ziren; umetako gaiztakeriak

- **Erref:** EGB-014/014
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:20:35. **Bukatu:** 00:22:50

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

Lanetik irten eta etxera joan aurretik, txikitoren bat edaten zuten kalean. Gazte gehienek elkar ezagutzen zuten, herriak txikiagoak ziren eta. Auzoko mutikoek Sallobente auzoko Arostegi jauregian futbolean jokatzen zuten. Fruta-arboletatik lapurretan ere ibiltzen ziren. Honen inguruko anekdota. Perretxikotara joaten ziren, batez ere urdinak eta onddoak biltzera.

11. Sallobente errekan eta Upeigoitin bainatzen ziren

- **Erref:** EGB-014/015
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:22:50. **Bukatu:** 00:24:10

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzoko arteko harremana
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Hondartza

Laburpena:

Auzoen artean edo koadrilen artean egoten ziren pikeak. Uda inguruan Sallobente erreka joaten ziren bainatzera eta baita Upeigoitira ere. Bertan ikasi zuen igerian Joxek. Hondartzara ere joaten ziren baina oso tarteka. Trenz joaten ziren Debara.

12. Andikao inguruan trena irauli zen

- **Erref:** EGB-014/016
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 00:24:10. **Bukatu:** 00:25:46

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak

Laburpena:

Lehenagoko trenak nolakoak ziren. Bere anaia ibili zen trenbidean kableak jartzen. San Anton egunez, Andikao inguruan trena errailetik irten zenekoa gogoratzen du. Bera ardiekin zegoen mendian eta trena ikusi zuen iraulita.

13. Mutilen janzkera: belaunetarainoko brusa eta abarkak

- **Erref:** EGB-014/017
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:25:46. **Bukatu:** 00:27:30

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala

Laburpena:

<p>Kuadrillan mutilak bakarrik ibiltzen ziren. Umetan, belaunetarainoko brusa jantzita ibiltzen ziren. Abarkak erabiltzen zituzten normalean, eta kalera joateko zapatak ere izaten zituzten. Dutxarrik ez zuten eta askan garbitzen ziren. Ilea amak mozten zien etxean.</p>

14. Maltzagako erromerian ezagutu zuen emaztea

- **Erref:** EGB-014/018
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:27:30. **Bukatu:** 00:29:50

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Neska-mutilak erromerietan ezagutzen zuten elkar. Maltzagan egiten zen erromeria ezaguna eta bertan ezagutu zuen Joxek Teodora Aldazabal, bere emaztea izango zena. Teodora Soraluzeko Ezozki auzokoa da eta haraino joan behar izaten zen Joxe neska-laguntzera. Nobiotan zortzi urte egin ondoren ezkondu ziren.

15. Maltzagako erromeria igande arratsaldetan

- **Erref:** EGB-014/020
- **Iraupena:** 0:00:30. **Hasi:** 00:30:25. **Bukatu:** 00:30:55

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Igande arratsaldetan izaten ziren Maltzagako erromeriak. Joxeren koinatuak, Aldazabalek, jotzen zuen soinua.

16. Plazan egiten ziren dantza-txapelketak

- **Erref:** EGB-014/022
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:32:40. **Bukatu:** 00:34:10

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Soinua gustatzen zitzaion asko eta dantza egitea izugarri. Dantza txapelketetan ere ibili zen eta sariak ere irabazten zituzten. Orduko dantza-txapelketak nolakoak izaten ziren. Plazan egiten zen txapelketa.

17. Euskaraz egin izan du beti, baita eskolan ere

- **Erref:** EGB-014/023

- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:34:10. **Bukatu:** 00:35:30

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Euskaraz egiten zuten beti bai lagunartean eta bai etxean. Luis Etxaniz irakasleak ere euskaraz ematen zituen klaseak. Berak ez du inoiz zigorrik jaso euskaraz egiteagatik, baina baziren halakoak.

18. Futbolearen Arostegin eta pilotaren Kamiñerokoan; Kamiñeroko erromeriak

- **Erref:** EGB-014/024
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:35:30. **Bukatu:** 00:38:30

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Pilota
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Aisia » Kirola » Futbola

Laburpena:

Mutikotan futbolearen aritzen ziren, bi kuadrilla elkarren kontra, Arostegi jauregiaren plazan. Pilotaren ere ibiltzen ziren Sallobenteko frontoian eta Kamiñerokoan. Kamiñerokoan pilota partiduak eta erromeria egoten ziren. Leiaristi izaten zen soinu-jotzailea.

19. Auzo guztietan izaten ziren idi-probak

- **Erref:** EGB-014/025
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:38:30. **Bukatu:** 00:39:55

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Idi-probak ikustera asko joatenu zen. Orduan baserri guztietan zeden idiak, baita euren ere. San Migelera bidean zegoen probalekua. Auzoetan ere (Sallabente, San Pedro...) sarri izaten ziren idi-probak.

20. Bizikletan joaten zen errotara edo lanera

- **Erref:** EGB-014/027
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:40:50. **Bukatu:** 00:42:40

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Txirrindularitza
- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

Bazuen bizikletan ibiltzeko zaletasuna. Bizikleta ere izan zuen eta Ibarreko errotara edo San Pedroran lanera joateko erabiltzen zuen. Boletan ere jokatzeko zuen batzuetan Kakatzan. Beste joko batzuk.

21. San Bartolomeak, Elgoibarko jai garrantzitsuenak

- **Erref:** EGB-014/028
- **Iraupena:** 0:03:35. **Hasi:** 00:42:40. **Bukatu:** 00:46:15

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Aisia » Jai-giroa » Zezenak
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

San Lorenzo jaiak. Goizean meza eta ondoren erromeria egoten zen. Elgoibarko jairik garrantzitsuenak San Bartolomeak ziren. Goizean sokamuturra egoten zen; Maalan irten eta behetik gora joaten zen zezena. Hiru zezen ateratzen zituzten. Plaza txikian lau korro egoten ziren dantzan. San Anton eguna, jai eguna izaten zen. Trinitateak.

22. Inguruko erromeriak: San Migel, Madarixa, Maltzaga eta Azitain

- **Erref:** EGB-014/029
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:46:15. **Bukatu:** 00:47:35

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Erromeriak. San Migelen erromeria handia egiten zen eta Bizkaitik ere jende asko etortzen zen. Madarixan ere jende asko biltzen zen erromerian. Maltzagako erromeriaren antzera Azitainen ere egiten zen Eibarren.

23. Bazkaltzeko baba-gorriak eta sagar-erreak

- **Erref:** EGB-014/030
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:47:35. **Bukatu:** 00:49:25

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

7ak aldean jaiki lanera joateko eta 10ak aldean lotaratzen ziren. Etxean hartutako artoarekin artoa eta esnea gosaltzen zuten. Baba-gorriak jaten ziren gehienetan bazkaltzeko eta postre moduan sagar erreak. Ospakizunen bat zutenean etxean beti jaten zen zerbait desberdina. Lagunekin kafea hartzera Kamiñerokora joaten zen.

24. Santa Klarako komentua

- **Erref:** EGB-014/032
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:50:20. **Bukatu:** 00:52:10

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Eraikuntza erlijiosoak

Laburpena:

<p>Igandero joaten ziren mezara. Batzuetan goizeko zazpietako mezara joaten ziren eta neguan, artean ilun egoten zenez, su emandako lastoarekin argi eginda joaten ziren. Santa Klarako komentua. Hiru moja Elgoibarkoak bertakoak ziren. Behi bat zuten mojek eta gizon bat joaten zitzairen laguntzera.</p>

25. Komunio txikia sei urterekin

- **Erref:** EGB-014/033
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:52:10. **Bukatu:** 00:53:18

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

<p>Sei urterekin egin zuen komunio txikia Larruskainen eta gero Elgoibarko parrokiari komunio handia. San Rokeitik parrokiara joaten ziren mezara normalean.</p>

26. Ezkon-bidaian Donostiara

- **Erref:** EGB-014/034
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 00:53:18. **Bukatu:** 00:55:00

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

<p>Soraluzeko Ezosi auzoan ezkondu zen eta emaztearen etxean, Aldasoro baserrian, egin zuten bazkaria. Eguna han pasa ostean Donostiara joan ziren (ezkon-bidaian) eta lau egun egin zituzten bertan hotelean.</p>

27. Jauna hartu aurretik konfesatu egin behar

- **Erref:** EGB-014/035
- **Iraupena:** 0:02:55. **Hasi:** 00:55:00. **Bukatu:** 00:57:55

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Eliza giroko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Aste Santuko prozesioak oraingo antzekoak izaten ziren. Sermoia egiten ondo zekien fraideren bat ekartzen zuten eta pulpitotik hitz egiten zuen. Lehenago garrantzi handia zuen konfesatzeak, konfesatu ezean ezin zen jauna hartu. Beldurtuta egoten ziren abadeek pulpitotik botatzen zituztenak entzuten. Gabonetan familia osoa elkartzen ziren.

28. Elgoibartar eta eibartarren arteko pikeak

- **Erref:** EGB-014/036
- **Iraupena:** 0:02:45. **Hasi:** 00:57:55. **Bukatu:** 01:00:40

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Aisia » Kirola » Futbola

Laburpena:

<p>Elgoibarko gabonetako feria betidanik ezaguna izan da eta inguru guztietatik etortzen zen jendea. Eibar handiago izan arren, feria kontuetan ez zen hain ezaguna. Eibar eta Elgoibarrek elkarren kontra futboleant jokatzeko zutenean giroa sortzen zen kalean. Pikeak eta partiduaren inguruko komentarioak ugari izaten ziren. Elgoibartarren eta eibartarren artean beti egon izan dira pikeak.</p>

29. Ama astoarekin kalera barazkiak saltzera

- **Erref:** EGB-014/038
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 01:02:02. **Bukatu:** 01:03:52

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

<p>Guenetxeberri baserrian ganadua eta ardiak izaten zituzten. Baratzea ere bazuten eta kalera saltzen zituzten baserriko gaiak. Ama joaten zen kalera astoarekin. Damakortan bizi zenean Mendarora joaten zen ogitara eta Elgoibarrera etorri zirenean Ibarreko errota.</p>

30. Baserritarrek elkarri laguntzen zioten

- **Erref:** EGB-014/039
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 01:03:52. **Bukatu:** 01:05:52

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserría vs. Kalea
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Kaletarrek eskola gehiago izaten zuten eta baserritarrek beti "aplastatuago" egoten ziren. Baserriko bizimodua gogorra da. Hurbilen zituzten baserriak Basoeta eta Goenaga. Baserritarrek asko laguntzen zioten elkarri.

31. San Pedroko fabrikako lan-baldintzak

- **Erref:** EGB-014/040
- **Iraupena:** 0:02:48. **Hasi:** 01:05:52. **Bukatu:** 01:08:40

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Ekonomia eta industria » Lantegiak

Laburpena:

19 urterekin hasi zen lanean San Pedroko fabrika. Ze lan egiten zituen bertan. Zortzi ordu lan egiten zituen egunean, baita larunbatetan ere. Hamabost egun izaten zituzten oporrak. Sei pezeta kobratzen zituzten eguneko eta gauzez egiten zutenean zazpi.

32. Lehenbizi San pedroko fabrika eta gero hojalatero

- **Erref:** EGB-014/041
- **Iraupena:** 0:02:55. **Hasi:** 01:08:40. **Bukatu:** 01:11:35

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Lantegiak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Gerra aurreko enpresa garrantzitsuena San Pedroko fabrika zen. Gerora hasi ziren Alkorta, Gabilondo eta besteak. San Pedroko fabrika lanean zegoela soldadutzara joan beharra izan zuen. Handik itzultzean berriz bertan hasi zen lanean. Bi urte eta erdi egin zituen bertan. Gero Fructuoso Iriondorekin hasi zen hojalaterian lanean. Urtebete inguru egin zuen honekin eta gero bere kontura hasi zen hojalatero lanetan.

33. Elgoibarko lehenengo kotxeak

- **Erref:** EGB-014/045
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 01:15:55. **Bukatu:** 01:16:50

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autoak

Laburpena:

Elgoibarren ezagutu zituen lehenengo kotxeak Patxi "Polon"-ena eta Iglesiasena ziren. Geroago Ortuetak ere bazuen kotxea eta eurak ehizara joaten ziren harekin.

34. Iruñean batailoia osatu eta Elgoibarrera etorri ziren

- **Erref:** EGB-014/049
- **Iraupena:** 0:03:20. **Hasi:** 01:25:00. **Bukatu:** 01:28:20

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

<p>Espainiako Gerra Zibila. Azkaratik behera etorri ziren soldaduak, eurak

baserrian zeudela. San Migel aldera ihes eginda zegoen jendea. Nazionalek jandea eraman zuten Iruñe;era gerrarako. Han osatu zen bere batailoia eta, kasualitatez, Elgoibarrera ekarri zituzten. Iristean, zerrendan jarri eta zozketa egiten zuten bakoitza zein gunetara bidali. Berari, hasieran, udaletxera joatea tokatu zitzaion. Gero Ipintzaburura, San Pedro ondora.

35. Kapitainak laguntzaile gisa hartu zuen

- **Erref:** EGB-014/050
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 01:28:20. **Bukatu:** 01:29:36

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:

Hilabete egon ziren Ipintzaburun; eta, gero, hiru hilabete Arraten egin zituzten. Soldadutzako denbora ondo pasatu zuen. Kapitaina nafarra zen, eta emaztea Donostiarra zuen. Hasieratik, bera laguntzaile moduan hartu zuen eta haren aldamenean ez zitzaion ezer falta izaten.

36. Bilbo inguruan zauritu egin zuten

- **Erref:** EGB-014/051
- **Iraupena:** 0:02:06. **Hasi:** 01:29:36. **Bukatu:** 01:31:42

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak

Laburpena:

Bilbo inguruan zauritu egin zuten: gerri aldean sartu zioten bala, ezkututzen ari zela. Bilbora eraman zuten ospitalera eta hurrengo egunean operatu zuten. Ospitalean leku gutxi zegoen eta laster Gernika inguruko herritxo batera eraman zuten. Hiru hilabeteren ostean, Iruñera eraman zuten eta handik Kataluniara. Han berriz zauritu zuten.

37. Gernikako bonbardaketa Sollubetik ikusi zuen

- **Erref:** EGB-014/052
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 01:31:42. **Bukatu:** 01:33:20

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Elgoibar ez zen asko apurtu bonbardaketen eraginez. Gernikako bonbardaketa gertatu zenean, Solluben zeuden eurak. Bederatzi hegazkin etorri ziren; bonbak nola ikusten zituzten. Arratsaldeko bostetan kez beteta geratu zen dena eta hurrengo egunera arte ez zuten ikusi herria.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-04-04

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com